

Příběhy psané staletími

Pojďte s námi na cesty krajem, který se pyšní množstvím hradů a zámků i významnými místy našich dějin. Region při hranicích s Rakouskem a Slovenskem byl odedávna strategickou křižovatkou. Tudy kráčelo do této části Evropy křesťanství, podél zdejších řek se během staletí zrodila města, která se zapsala do historie. Zde byla mocenská sídla Velké Moravy. Region se může pyšnit kulturními skvosty, zapsanými na Seznam kulturního dědictví UNESCO. I příroda byla k Jihomoravskému kraji štědrá. Přírodní rezervace a chráněná území uchovávají hodnoty, jimiž se kraj právem chlubí. V jeskyních Moravského krasu i v údolní nivě řeky Dyje kdysi hledali útočiště lovci mamutů, až sem došla vojska starých Římanů, jejichž legie pobývala u Mušova. V kraji vína se dochovaly folklórní tradice, na něž jsou Jihomoravané hrdí.

1. Znojensko

Výlet může začít v královském městě Znojmě, druhém největším sídle Jihomoravského kraje, kterému statut města udělil král Přemysl Otakar I. V době kdy se tak stalo, v roce 1226, byla již postavena a freskami s výjevem ze života Přemyslovců vyzdobena zdejší Rotunda Panny Marie a sv. Kateřiny, jejíž se datuje do roku 1134. Město se chlubí 216 nemovitými kulturními památkami ČR. Kontakt: www.znojmocity.cz

Po návštěvě Znojma následuje cesta do **Vranova nad Dyjí**, k jehož panoramatu patří pohádkový zámek na strmé skále. Někdejší gotický hrad získal současnou podobu v 17. století. Kontakt: www.zamekvranov.cz .

Z Vranova, který proslul výrobou kameninové keramiky, vede cesta na hrad Bítov, který dnes láká mimo jiné i originální expozicí loveckých psů posledního majitele - barona Jiřího Haase mladšího. Vynikající ukázkou fortifikační architektury pozdní gotiky představuje také sousední zřícenina hradu Cornštejna Kontakt: www.hradbitov.cz ; tel. kontakt Cornštejn 604 891 875.

Nejmladší historii regionu i státu připomene návštěva **Šatova**, pohraniční obce s jednou ze šesti betonových pevností soustavy těžkého opevnění na jihu Moravy, budované v době ohrožení ČSR nacistickým Německem. Pěchotní srub Zahrada je jediným zpřístupněným objektem těžkého opevnění budovaného v letech 1935 - 1938. Kontakt: www.technicalmuseum.cz

Významnou technickou památkou je historický vodní mlýn ze 16. století v nedaleké obci Slup. Objekt je pozoruhodnou renesanční stavbou velkomlýna se čtyřmi funkčními vodními koly a mlýnským náhonem. Kontakt: www.technicalmuseum.cz

2. **Moravský kras a okolí**

První zastavení na výletu do Moravského krasu a okolí začíná na zámku **Křtiny**. Bývalá rezidence premonstrátů je spojena s barokním poutním kostelem Jména Panny Marie. Chrámový komplex, ukázkou barokní architektury nejvyšší kvality, je dílem slavného architekta

italského původu Jana Blažeje Santiniho – Aichla (1677–1723). Křtiny patří k významným evropským poutním místům údajně už od 9. století, kdy zde křtili místní obyvatelé soluňští bratři sv. Cyril a Metoděj, povolání na Velkou Moravu, aby šířili křesťanství. Santiniho chrám se symetrickou kompozicí na půdorysu řeckého kříže naplnil autorův záměr – zasadit monumentální architektonickou perlu do panenské zeleně Křtinského údolí. Kontakt: www.zamek-krtiny.cz .

Hlavním magnetem oblasti je propast **Macocha**, hluboká 138,4 metrů, a hlavně **Punkevní jeskyně** s plavbou podzemím na lodičkách. Jeskyně s bohatou krápníkovou výzdobou patří ke skvostům jedné z nejvýznamnějších krasových oblastí střední Evropy. Kromě Punkevních jeskyní je přístupná také jeskyně Balcarka s bohatou krápníkovou výzdobou, Sloupsko - šošůvská jeskyně, tvořená mohutnými chodbami a podzemními propastmi, ale i jeskyně Výpustek, známá jako naleziště kostí pravěké fauny. Kontakt www.cavemk.cz .

V nedalekých **Boskovicích** je k vidění kromě zámku – nejkrásnější empírové stavby na Moravě – také torzo někdejšího židovského ghetta. Je to jedinečný komplex památkově chráněných staveb na ploše pěti hektarů. Zachován je i židovský hřbitov z 16. Století, ke skvostům patří Synagoga maior z roku 1639 s rituální lázní – mikve. Kontakt: www.zamekboskovice.cz ; www.boskovice.cz .

Na cestě z Boskovic do Černé Hory můžete navštívit **Státní zámek Rájec nad Svitavou** s přepychově vybavenými interiéry knížecí rodiny Salmů (www.zamekrajec.cz) nebo **Státní zámek Lysice**, představující životní styl přední moravské hraběcí rodiny Dubských. Kontakt: www.zameklysice.cz .

3. Lednicko-valtický areál a okolí

Prvním zastavení patří prohlídce zámku v **Lednici**, který byl letní rezidencí rodu Liechtensteinů, sídlících na zámku v nedalekých Valticích. Lednický zámek s přilehlým parkem patří k nejnavštěvovanějším památkám v České republice. Součástí areálu, zapsaného na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO, je krajinářský park s drobnými romantickými stavbami, mimo jiné proslulým minaretem, jehož autorem byl vynálezce moderní dřevěné tužky Josef Hardtmuth. Kontakt: www.zamek-lednice.com

Při průjezdu Lednicko-valtickým areálem z Lednice do **Valtic** můžeme navštívit některé ze zdejších romantických staveb - například Apollonův chrám, Chrám Tří grácií, případně Hraniční zámeček, jehož středem prochází někdejší moravsko-rakouská hranice. Státní zámek ve Valticích je pokládán za jeden z nejvýznamnějších dokladů barokní architektury v ČR. V jeho stavební historii se odráží mimořádně významný vliv italských architektů a dalších umělců. Na jeho výstavbě se podíleli F. Carratti, G.G. Tencalla, D. Martinelli, A. Beduzzi a další italští umělci, například štukatér Alberti. Kontakt: www.zamek-valtice.cz .

Jednou z perel regionu je pohraniční středověké město **Mikulov** s dominantou zámku, který byl za nejslavnějších dob sídlem olomouckého biskupa kardinála Františka Deitrichsteina. Dnes v zámku sídlí Regionální muzeum, které nabízí mimo jiné unikátní vinařskou expozici s desátkovým sudem na více než 1000 hl vína. Kontakt: www.mikulov.cz ; www.rmm.cz .

4. Strážnicko a Hodonínsko

Perlou této oblasti je barokní zámek **Milotice** nedaleko Kyjova, k jehož areálu patří francouzská barokní zahrada, bažantnice, oranžérie, jízdárna a konírna. Prohlídka stylově zařízených interiérů nabízí pohled do života posledních majitelů zámku, rodiny Seilern - Aspang. Kontakt: www.zamekmilotice.cz.

Významné místo počátků moravské státnosti najdeme v **Mikulčicích**. V areálu velkomoravského hradiště z 9. století objevili archeologové základy knížecího paláce a 12 kamenných kostelů, pohřebiště s více než 2500 hrobů, v nichž byla nalezena bohatá výbava slovanských velmožů. Místo nazývané Morava (grad Morava) bylo působištěm sv. Kostantina (Cyrila) a sv. Metoděje, kteří zde šířili křesťanskou víru. Dvě vynikající archeologické expozice uprostřed přírodní rezervace v meandrech řeky Moravy. Kontakt: www.masaryk.info/slovanske-hradiste-mikulcice

Centrum moravského folklóru **Strážnice** láká především skanzenem, nabízejícím obraz dávného venkovského života na jihovýchodní Moravě, a také zámekem s expozicí lidových hudebních nástrojů. Lodí společnosti Bařův kanál je odtud jen pár minut plavby do Petrova s unikátními barokními vinnými sklepy. Bařův kanál je umělá 53 km dlouhá vodní cesta, vybudovaná ve 20. století průmyslníkem Tomášem Bařou. Nyní slouží pouze k rekreačním účelům. Kontakt: www.nulk.cz; www.straznice-mesto.cz

5. Okolí Brna – Slavkovsko a Vyškovsko

Nejatraktivnějším místem regionu je památková zóna Slavkovské bojiště, kde se roku 1805 odehrál jeden z největších střetů napoleonských válek – bitva tří císařů. První zastavení patří vrchu **Žuráni**, odkud Napoleon řídil bitvu. Mohyla míru nad obcí Prace byla postavena k uctění obětí slavkovské bitvy. V tamním muzeu je možné zhlédnout multimediální expozici „Bitva tří císařů Slavkov / Austerlitz 1805“. Kontakt: <http://mohylamiru.muzeumbrnenska.cz>;

Monumentální zámek ve Slavkově (Austerlitz) byl sídlem rodu Kouniců. Zde Napoleon pronesl proklamaci ke svým vojákům a v Historickém sále této barokní rezidence bylo podepsáno příměří po bitvě. Dnešní barokní podoba zámku je výsledkem spolupráce řady italských umělců. Především architekta Domenika Martinelliho z Luccy (18. stol.), který spolupracoval s autorem fresek Andreou Lanzanim a štukatérem Dantinem Bussim; sochařské prvky a sochy v zámku i v parku vytvořil Giovanni Giuliani. Kontakt: www.zamek-slavkov.cz.

Brno a okolí

Poslední z celodenních výletů na historická místa Jihomoravského kraje patří Brnu a jeho okolí. Dominantou je hrad **Špilberk**, založený ve 13. st. za vlády Přemyslovců. V 17. století byl přebudován v barokní pevnost. Od konce 18. st. sloužil jako žalář a kasárna. Nyní zde Muzeum města Brna zpřístupnilo řadu expozic a také proslulé kasematy – nejtěžší vězení

v habsburské monarchii. Po roced 1822 zde byli vězněni i italští vlastenci – karbonáři – mimo jiné Pietro Maroncelli a Silvio Pellico. Básník Pellico zde napsal knihu Mé žaláře, kterou proslavil špilberskou pevnost po celé Evropě. Hrdinný odpor italského hnutí Mladá Itálie za sjednocení země připomíná pomník italských revolucionářů na svahu pod hradbami. V Brně se pravidelně konají konference historiků a další česko-italská setkání, jejichž tématem je odkaz italských revolucionářů. Kontakt: www.spilberk.cz .

Ve městě pod hradem láká soubor staveb **Staré radnice**, jejíž historické jádro vzniklo kolem roku 1240. Je zde i Brněnský drak a Brněnské kolo, s nimiž jsou spojeny zajímavé legendy. K cílům, které by turista neměl vynechat, patří **Vila Tugendhat** – funkcionalistická stavba architekta Ludwiga Miese van der Rohe, zapsaná na seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Stejně tak **Mendelovo muzeum** v klášteře na Starém Brně, připomínající zakladatele genetiky Gregora Johanna Mendela. Kontakt: www.ticbrno.cz ; www.tugendhat.eu; www.mendelmuzeum.muni.cz .